

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument zasedanja

A7-0157/2014

5.3.2014

POROČILO

o oceni odnosov EU z državami vzhodnega partnerstva in določanju
prednostnih nalog
(2013/2149(INI))

Odbor za zunanje zadeve

Poročevalec: Paweł Robert Kowal

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	15
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	16

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o oceni odnosov EU z državami vzhodnega partnerstva in določanju prednostnih nalog (2013/2149(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju začetka vzhodnega partnerstva v Pragi 7. maja 2009,
- ob upoštevanju začetka delovanja parlamentarne skupščine Euronest 3. maja 2011 med sedmim zakonodajnim obdobjem Evropskega parlamenta,
- ob upoštevanju ustanovitve foruma civilne družbe vzhodnega partnerstva ter dosedanjega dela foruma, vključno s priporočili in drugimi dokumenti, ki jih je pripravilo pet delovnih skupin ali so bili pripravljene na letnih srečanjih, ki so potekala v Bruslju, Belgija, 16.–17. novembra 2009; Berlinu, Nemčija, 18.–19. novembra 2010; Poznańu, Poljska, 28.–30. novembra 2011; Stockholmu, Švedska, 28.–30. novembra 2012 in v Chişinăuju, Moldavija, 4.–5. novembra 2013,
- ob upoštevanju ustanovitve konference lokalnih in regionalnih oblasti vzhodnega partnerstva (CORLEAP), katere ustanovna seja je potekala 8. septembra 2011 v Poznańu na Poljskem, ter dosedanjih mnenj, ki jih je pripravila ta konferenca,
- ob upoštevanju sklepov vrhunškega srečanja v Varšavi, ki je potekalo 29. in 30. oktobra 2011,
- ob upoštevanju sklepov vrhunškega srečanja v Vilni, ki je potekalo 28. in 29. novembra 2013,
- ob upoštevanju sporočil Komisije z dne 11. marca 2003 z naslovom Širša Evropa – sosedstvo: nov okvir za odnose EU z njenimi vzhodnimi in južnimi sosedi (COM(2003)0104), z dne 12. maja 2004 z naslovom Evropska sosedska politika – strateški dokument (COM(2004)0373), z dne 4. decembra 2006 o krepitvi evropske sosedske politike (COM(2006)0726), z dne 5. decembra 2007 z naslovom Močna evropska sosedska politika (COM(2007)0774), z dne 3. decembra 2008 z naslovom Vzhodno partnerstvo (COM(2008)0823) in z dne 12. maja 2010 z naslovom Pregled evropske sosedske politike (COM(2010)0207),
- ob upoštevanju skupnih sporočil Komisije in visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 20. marca 2013 z naslovom Evropska sosedska politika na poti k močnejšemu partnerstvu (JOIN(2013)0004) in z dne 25. maja 2011 z naslovom Nov odziv na spremembe v sosedstvu (COM(2011)0303),
- ob upoštevanju sklepov Sveta za zunanje zadeve z dne 26. julija 2010 in 20. junija 2011 o evropski sosedski politiki in z dne 18. in 19. novembra 2013 o vzhodnem partnerstvu ter sklepov Sveta za zunanje zadeve (trgovina) z dne 26. septembra 2011 in Evropskega sveta z dne 7. februarja 2013,

- ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 19. in 20. decembra 2013 o vzhodnem partnerstvu,
- ob upoštevanju skupnih sporočil Komisije in visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 15. maja 2012 z naslovom „Vzhodno partnerstvo: Časovni načrt za jesensko srečanje na vrhu 2013“ (JOIN(2012)0013) in „Uresničevanje zavez v okviru nove evropske sosedске politike“ (JOIN(2012)0014) ter spremnih delovnih dokumentov skupnih služb z dne 20. marca 2013 (regionalni poročili SWD(2013)0085 in SWD(2013)0086),
- ob upoštevanju skupnega sporočila visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko in Evropske komisije Evropskemu parlamentu in Svetu z dne 12. decembra 2011 z naslovom Človekove pravice in demokracija v središču zunanjega delovanja EU – za učinkovitejši pristop (COM(2011)0886),
- ob upoštevanju uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi evropskega sosedskega instrumenta 2014–2020,
- ob upoštevanju resolucije parlamentarne skupščine Euronest z dne 28. maja 2013 o energetski varnosti v povezavi z energetskim trgom in harmonizaciji med vzhodnoevropskimi partnerskimi državami in državami EU (2013/C 338/03),
- ob upoštevanju svojih resolucij z dne 23. oktobra 2013 o evropski sosedski politiki na poti k močnejšemu partnerstvu: stališče EP v zvezi s poročili o napredku za leto 2012¹, z dne 14. decembra 2011 o pregledu evropske sosedске politike² in z dne 7. aprila 2011 o pregledu evropske sosedске politike – vzhodna dimenzija³,
- ob upoštevanju svoje zakonodajne resolucije z dne 11. decembra 2013 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za zunanje ukrepanje⁴,
- ob upoštevanju svoje zakonodajne resolucije z dne 11. decembra 2013 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta financiranja za spodbujanje demokracije in človekovih pravic po svetu⁵,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. julija 2011 o zunanjih politikah EU v prid demokratizaciji⁶,
- ob upoštevanju svojih vsakoletnih resolucij o letnem poročilu o človekovih pravicah v svetu in politiki Evropske unije na tem področju, zlasti najnovejših resolucij o dogajanju v južni in vzhodni soseščini EU, in sicer: resolucije z dne 18. aprila 2012 o letnem poročilu o človekovih pravicah v svetu in politiki Evropske unije na tem področju,

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0446.

² UL C 168 E, 14.6.2013, str. 26.

³ UL C 296 E, 2.10.12, str. 105.

⁴ Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0565.

⁵ Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0570.

⁶ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0334.

vključno s posledicami za strateško politiko EU o človekovih pravicah¹, resolucije z dne 13. decembra 2012 o letnem poročilu EU o človekovih pravicah in demokraciji v svetu za leto 2011 ter zadevne politike EU², ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. decembra 2013 o letnem poročilu EU o človekovih pravicah in demokraciji v svetu za leto 2012 ter zadevne politike EU³,

- ob upoštevanju svojih priporočil z dne 29. marca 2012 Svetu o načinih za morebitno ustanovitev Evropske ustanove za demokracijo⁴ ter ustanovitve te ustanove leta 2012 in začetka njenega polnega delovanja leta 2013,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. decembra 2012 o pregledu strategije EU o človekovih pravicah⁵,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. decembra 2012 o strategiji digitalne svobode v zunanji politiki EU⁶,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. junija 2013 o svobodi tiska in medijev po svetu⁷,
 - ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A7-0157/2014),
- A. ker evropska sosedska politika, zlasti vzhodno partnerstvo, temelji na skupnosti vrednot ter skupni zvezi mednarodnemu pravu in temeljnim vrednotam ter načelom svobode, demokracije, spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter pravne države, tržnega gospodarstva, trajnostnega razvoja in dobrega upravljanja; ker je vzhodno partnerstvo usmerjeno v razširjanje, medsebojno izkazovanje in spodbujanje vrednot in načel, na katerih temelji EU, zlasti vrednot miru, prijateljstva, solidarnosti in blaginje, da bi prispevalo k gradnji in utrjevanju zdravih demokracij, zasledovanju vzdržne gospodarske rasti in upravljanju čezmejnih stikov, s ciljem pospešitve politične pridružitve partnerskih držav k EU in njihove gospodarske integracije vanjo; ker so na vrhunskem srečanju vzhodnega partnerstva v Vilni vse države udeleženke ponovno potrdile svojo zavezanost tem načelom;
- B. ker so se z zaporednimi širitvami EU Armenija, Azerbajdžan, Gruzija, Moldavija, Ukrajina in Belorusija približale EU, zaradi česar varnost, stabilnost in blaginja teh držav vse bolj vplivajo na varnost, stabilnost in blaginjo EU ter obratno;
- C. ker se svoboščine, demokratične vrednote in človekove pravice lahko razvijajo samo v primernem okolju, za katero sta značilni gospodarska in socialna stabilnost, pa tudi nacionalna in mednarodna varnost, kot dokazuje tudi zgodovina same EU;

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0126.

² Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0503.

³ Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0575.

⁴ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0113.

⁵ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0504.

⁶ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0470.

⁷ Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0274.

- D. ker ima EU kljub temu, da za vse partnerice veljajo temeljna načela in cilji evropske sosedске politike, z vsako partnerico edinstven odnos, instrumenti evropske sosedске politike pa so prilagojeni vsakemu od teh odnosov;
- E. ker se je na vrhunskem srečanju vzhodnega partnerstva v Vilni pokazala potreba po razmisleku o politikah EU do vzhodnih partneric;
- F. ker je vzhodno partnerstvo namenjeno vzhodnoevropskim državam, kot jih opredelujeta člena 8 in 49 Pogodb; ker bi morale podpirati demokratično tranzicijo in reformne procese ter predstavlja odgovor na evropske težnje družb partnerskih držav;
- G. ker imajo države vzhodnega partnerstva globoko zakoreninjene evropske težnje in so po več desetletjih obstoja v ZSSR še vedno sredi težavnih procesov preoblikovanja v smeri demokratičnega sistema, ki temelji na pravni državi in spoštovanju človekovih pravic in državljskih svoboščin; ker v nekaterih državah vzhodnega partnerstva ni konsenza glede vprašanja o njihovi evropski prihodnosti;
- H. ker bi bilo treba trenutni zagon v odnosih z vzhodnimi partnericami izkoristiti za spodbujanje narodov držav vzhodnega partnerstva, naj si prizadevajo za nadaljnje demokratične reforme; ker je točno to cilj procesa združevanja z EU, za uresničitev katerega bi si bilo treba prizadevati kljub trenutnim zastojem v nekaterih državah vzhodnega partnerstva;
- I. ker bi morale vzhodno partnerstvo spodbujati politično, gospodarsko, geopolitično-varnostno, socialno in kulturno razsežnost sodelovanja;
- J. ker je evropski sosedski instrument glavno orodje, s katerim lahko Unija zagotavlja podporo in pomoč državam vzhodnega partnerstva; ker ta instrument odraža razlikovanje in pristop „več za več“ ter zagotavlja precejšnje finančne spodbude sosednjim državam, ki izvajajo demokratične reforme;
- K. ker države vzhodnega partnerstva še vedno iščejo politični razvoj in je partnerstvo, ki ga ponuja EU, osnovano na njihovi lastni politični volji, vendar se je kljub jasnim evropskim težnjam prebivalstva teh držav izkazalo za nezadostno gonilo sprememb in reform; ker nedavno dogajanje v državah vzhodnega partnerstva in razplet vrhunškega srečanja v Vilni poudarjata, da je treba okrepiti strateško naravo vzhodnega partnerstva in povečati prizadevanja za spodbujanje in povečevanje ozaveščenosti o vzajemnih koristih pridružitvenih sporazumov ter sta znak, da so te države pri svojih suverenih odločitvah še vedno izpostavljene močnim pritiskom in izsiljevanju tretjih strani; ker morajo biti države vzhodnega partnerstva svobodne in suverene, da lahko v celoti uresničujejo svojo pravico odločanja o lastni prihodnosti, ne da bi bile izpostavljene nepotrebnemu zunanjemu pritisku, grožnjam ali ustrahovanju; ker ima vsaka država suvereno pravico, da se pridruži kateri koli mednarodni organizaciji ali zvezi in da opredeli lastno prihodnost brez zunanjih vplivov;
- L. ker so nedavni dogodki pokazali, da nekateri geopolitični akterji napačno dojemajo politiko vzhodnega partnerstva EU kot igro z ničelne vsote, in je zato treba upoštevati negativno vlogo teh akterjev;

- M. ker vzhodno partnerstvo nikakor ni namenjeno škodovanju dvostranskim odnosom z Rusko federacijo ali oviranju teh odnosov, ampak je, nasprotno, odprto za razvoj sinergij z Moskvo, da se ustvarijo najugodnejši pogoji za trajnostni razvoj skupnih sosed;
1. opozarja na namen vzhodnega partnerstva, ki je krepitev političnega, gospodarskega in kulturnega evropskega povezovanja z vzhodnimi partnericami, temelječega na vzajemnih vrednotah, interesih in zavezanosti mednarodnemu pravu, temeljnim vrednotam, dobremu upravljanju in tržnemu gospodarstvu ter osnovanega na deljenem prizadevanju in skupni odgovornosti; v zvezi s tem pozdravlja vzpostavitev deležnikov vzhodnega partnerstva – parlamentarne skupščine Euronest, foruma civilne družbe vzhodnega partnerstva, konference lokalnih in regionalnih oblasti vzhodnega partnerstva (CORLEAP) – in drugih pobud, kot je kongres o pobudah za vzhodno Evropo, ter delo, ki so ga opravili; vseeno ugotavlja, da nedavni dogodki v nekaterih državah vzhodnega partnerstva opozarjajo na krhkost procesa političnega, gospodarskega in družbenega povezovanja; poudarja pomen sodelovanja s širšo družbo kot načina za preoblikovanje; spodbuja pogostejše in učinkovitejše sodelovanje z lokalnimi in regionalnimi organi ter parlamenti, poslovnimi voditelji in civilno družbo, da bi se oblikovalo volilno telo, naklonjeno reformam, ki bo zmožno vplivati na sprejemanje odločitev na nacionalni ravni;
 2. izraža zaskrbljenost nad dejstvom, da so tretje strani nedavno resno izzvale vzhodno partnerstvo kot celoto, in poziva vse zadevne udeležence, naj ohranijo svojo zavezanost projektu in prizadevanja na tem področju;
 3. poudarja, da bi lahko bila evropska perspektiva, ki bi vključevala pravico zaprositi za članstvo na podlagi člena 49 Pogodbe o Evropski uniji, gonilna sila reform v teh državah in bi dodatno okrepila njihovo zavezanost skupnim vrednotam in načelom, kot so demokracija, vladavina prava, spoštovanje človekovih pravic in dobro upravljanje, ter da bi bilo treba države vzhodnega partnerstva, ki so najbolj predane poglobljanju odnosov z EU in so pripravljene začeti in izvajati potrebne reforme na politični in gospodarski ravni, ustrezno upoštevati in podpirati ter tako ustvariti spodbudo za nadaljnje evropsko povezovanje;
 4. priznava, da družbe vzhodnega partnerstva, ki so naklonjene povezovanju z Evropsko unijo, zdaj bolj kot kdajkoli prej potrebujejo močno, proaktivno in takojšnjo podporo EU, ki bi jo bilo treba zagotoviti prek različnih kanalov in v različnih političnih sektorjih, od finančne pomoči do programov za poenostavitev vizumskih postopkov;
 5. meni, da je potrebna temeljita ocena učinkovitosti projekta vzhodnega partnerstva, vključno z natančno oceno njegovih uspehov in neuspehov, ter da potrebuje dodaten premislek, nov zagon in jasno vizijo za naprej, ki bo v enaki meri osredotočena tako na politično sodelovanje in partnerstvo z družbami držav vzhodnega partnerstva kot na poskus, da se tem družbam zagotovi evropska izbira; zato poziva EU, naj se osredotoči predvsem na naložbe v takojšnji napredek za državljane in v tem okviru vzpostavi brezvizumske režime, naj podpira mlade in voditelje za prihodnost ter naj večjo pozornost posveti opolnomočenju civilne družbe; poudarja pomen sektorjev energetike, prometa in raziskav za obseg evropskega povezovanja držav vzhodnega partnerstva;

6. meni, da izid vrhunškega srečanja v Vilni izpostavlja potrebo po krepitvi strateškega značaja vzhodnega partnerstva; zato priporoča prožno uporabo orodij, ki so na voljo EU, kot so makroekonomska pomoč, poenostavitev trgovinskih ureditev, projekti za povečanje zanesljivosti oskrbe z energijo in za gospodarsko modernizacijo ter hitro izvajanje liberalizacije vizumskega režima, v skladu z evropskimi vrednotami in interesi;
7. poziva Komisijo, naj pripravi zeleno knjigo o prihodnosti vzhodnega partnerstva po vrhunskem srečanju v Vilni;
8. poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj se opreta na izkušnje nedavnega ocenjevanja vzhodnega partnerstva, kar zadeva določitev dvostranskih in večstranskih prednostnih nalog Unije in financiranja v okviru evropskega sosedskega instrumenta;
9. meni, da so procesi demokratične tranzicije, ki temeljijo na pravni državi ter spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ključnega pomena za izgradnjo trdnega in trajnega partnerstva z državami vzhodnega partnerstva;
10. poudarja pomembno vlogo civilne družbe pri tranzicijskih in reformnih procesih ter v političnem dialogu v državah vzhodnega partnerstva; poziva EU, naj okrepi sodelovanje s civilno družbo in ji slednji podpora prek vrste različnih instrumentov financiranja;
11. pozdravlja dodelitev sredstev v okviru programa povezovanja in sodelovanja z vzhodnim partnerstvom (EaPIC) v letu 2013, ki sodijo v evropski sosedski in partnerski instrument (ENPI) in so bila porazdeljena med Moldavijo, Gruzijo in Armenijo kot dodatno financiranje za države vzhodnega partnerstva, ki napredujejo pri reformah za globoko demokracijo in človekove pravice;
12. pozdravlja predlog Komisije, da se državljanom Moldavije omogočil potovanje na schengensko območje brez vizumov; poudarja, da bi morala biti liberalizacija vizumskega režima prednostna naloga, in poziva k večjim prizadevanjem na tem področju; v zvezi s tem ugotavlja, da je liberalizacija vizumskega režima le eden od številnih procesov, namenjenih zблиževanju družb, in da so na tem področju potrebna dodatna prizadevanja, zlasti kar zadeva povečanje sodelovanja na področjih izobraževanja, znanosti, kulture in športa; poudarja, da je predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene raziskovanja, študija, izmenjav učencev, plačanega in neplačanega usposabljanja, prostovoljnega dela in dela varuš *au pair* orodje, ki bo močno vplivalo na področje izobraževanja in kulture; poziva k takojšnjemu sprejetju te direktive, ki bo državljanom tretjih držav omogočilo, da za navedene namene pridobijo vizume in dovoljenja za prebivanje za daljši čas;
13. poudarja pomen naložb v projekte za mladino in prihodnje voditelje s celovitim izkoriščanjem možnosti štipendiranja v okviru programa „Erasmus +“ za spodbujanje izmenjav študentov in učiteljev med državami vzhodnega partnerstva in državami članicami EU, z nadaljevanjem finančne podpore evropske humanistične univerze v izgnanstvu ter z ustanovitvijo univerze vzhodnega partnerstva in črnomske evropske akademije, ki bi zagotavljali možnosti za razvoj izobraževalnih programov na različnih

ravnih in bili usmerjeni v oblikovanje prihodnjih voditeljev iz držav vzhodnega partnerstva in držav članic EU, in pa z nadaljnjim spodbujanjem akademskih in izobraževalnih projektov, ki so se že izkazali za koristne na tem področju, kot je na primer Evropska akademija;

14. poziva, da je treba organizirati več šolskih izmenjav med državami članicami EU in državami vzhodnega partnerstva, in meni, da je treba v ta namen zagotoviti posebna finančna sredstva;
15. poudarja, da je treba povečati sodelovanje mladih v okviru „okna za mlade vzhodnega partnerstva“ programa „Mladi v akciji“ ter s tem okrepiti njihovo dejavno državljanstvo, razvijati solidarnost in spodbujati strpnost med mladimi; v zvezi s tem pozdravlja vrhunsko srečanje mladih vzhodnega partnerstva oktobra 2013, ki je spodbudilo politični dialog in mreženje z nosilci odločanja in mladimi iz držav EU in vzhodnega partnerstva;
16. meni, da je mogoče težave pri spodbujanju in izvajanju vzhodnega partnerstva premagati z novo uravnoteženim in okrepljenim udejstvovanjem EU, ki presega politični dialog, tudi za spoprijemanje s socialnim, gospodarskim in kulturnim področjem ter njihovim razvojem; poziva EU, naj poveča svojo prisotnost v partnerskih državah, tako da uporabi več interaktivnih avdiovizualnih sredstev in družbene medije v ustreznem lokalnem jeziku, da bi dosegla celotno družbo; poziva Komisijo, naj pripravi jasno komunikacijsko strategijo za družbe v državah vzhodnega partnerstva, da bi jim razložili koristi pridružitvenih sporazumov, vključno z razvitimi in celovitimi prostotrgovinskimi območji, kot orodij za posodobitev njihovih političnih sistemov in gospodarstev;
17. poudarja, da se EU in države vzhodnega partnerstva soočajo s skupnimi političnimi izzivi na področju zagotavljanja zanesljive in varne oskrbe z energijo; opozarja, da je v vzhodnem partnerstvu in evropski sosedski politiki sodelovanje na področju zanesljive oskrbe z energijo jasno opredeljeno kot prednostno področje; poudarja, da Pogodba o ustanovitvi Energetske skupnosti zagotavlja podlago za ustanovitev popolnoma povezanega regionalnega energetskega trga, ki bo spodbujal rast, naložbe in stabilen regulativni okvir; meni, da je nadaljnji napredek pri povezovanju plinskih in električnih omrežij, vključno s povratnimi tokovi, v tej regiji ključnega pomena za doseganje ciljev Energetske skupnosti; poudarja, da je treba nameniti večjo pozornost utrjevanju, izboljšanju in učinkovitosti energetskega sektorja, kar je eden glavnih pogojev za modernizacijo gospodarstva, okrepiti zanesljivost oskrbe z energijo in konkurenčnost ter razviti energetske strategije v skladu z obveznostmi energetske skupnosti in cilji EU; poziva k nadaljevanju reform trga za plin in električno energijo ter k primernemu deležu energije iz obnovljivih virov, v skladu s politikami in standardi EU; priznava, da energetska odvisnost držav vzhodnega partnerstva od tretjih držav in neustrezna diverzifikacija oskrbe škodujeta dinamiki evropskega povezovanja, in poziva Komisijo in države članice, naj pospešijo projekte, ki bodo pomagali ublažiti razmere; poziva Komisijo in Svet, naj solidarnost postavita za temeljno načelo energetske skupnosti, katerega spoštovanje se bo pričakovalo od vseh akterjev, dejavnih na trgu EU;
18. poziva, da se v vse sporazume z državami vzhodnega partnerstva vključi klavzula o

energetski varnosti, da se zagotovi popolno spoštovanje zakonodaje EU na področju notranjega energetskega trga, v takšne sporazume pa naj se vključi tudi mehanizem zgodnjega opozarjanja, da se zagotovi zgodnja ocena morebitnih tveganj in težav, povezanih s prevozom in oskrbo z energijo iz tretjih držav, ter določi skupni okvir medsebojne pomoči, solidarnosti in reševanja sporov;

19. poziva k bolj prilagojenemu pristopu do posameznih partnerskih držav, tudi z boljšim upoštevanjem njihove specifične geopolitične ranljivosti, izvajanjem načela diferenciacije in načela „več za več“, vendar ob splošnem usklajevanju; je trdno prepričan, da bi globina in obseg odnosov s posameznimi partnerskimi državami morala odražati njihove evropske ambicije, zavezanost skupnim vrednotam in napredek pri usklajevanju z zakonodajo EU, ocenjen na podlagi jasnih primerjalnih meril in lastnih zaslug teh držav; meni, da mora biti zasnova vzhodnega partnerstva usmerjena v prihodnost in prilagodljiva, tako institucionalno kot konceptualno, da bi zagotavljala dolgoročne spodbude za vse partnerje, tudi tiste najbolj napredne, ter tako dodatno krepila odnose z EU; meni tudi, da se vzhodno partnerstvo ne bi smelo osredotočati zgolj na normativne cilje, ampak bi s pristopi od spodaj navzgor moralo doseči tudi državljane, in sicer s ciljem utrjevanja prepričanja v javnosti o koristih morebitne pridružitve; opozarja, da bo nadaljnji razvoj partnerstva pogojen z napredkom in znatnimi prizadevanji na področju spoštovanja človekovih pravic, reforme sodstva, reform javne uprave, boja proti korupciji in večje udeležbe državljanov pri javnem odločanju;
20. poziva Komisijo, naj temeljiteje preuči možnosti za zmanjšanje trgovinskih ovir, če je primerno, in sicer celo pred podpisom in izvajanjem poglobljenih in celovitih sporazumov o prosti trgovini, da bi družbe in podjetja zadevnih držav vzhodnega partnerstva občutili bolj neposredne gospodarske koristi tesnejšega sodelovanja z EU;
21. priznava, da ima vključevanje pomembno vlogo pri zagotavljanju, da partnerstvo napreduje z udeležbo vseh šestih partneric; zato poudarja, da je treba še naprej krepiti večstransko razsežnost, in spodbuja organizacijo rednih srečanj na ministrski ravni, ki bodo zajemala celoten spekter politik;
22. s tem v zvezi poudarja, da je – tako kot v primeru Ukrajine – pomembno, da Svet sprejme takojšnje ukrepe, vključno z večjim diplomatskim pritiskom in uvedbo posameznih ciljnih ukrepov in sankcij glede potovanj ter zamrznitve premoženja in lastnine uradnikov, zakonodajalcev in njihovih poslovnih sponzorjev, ki so odgovorni za kršitve človekovih pravic, in da se še okrepijo prizadevanja za preprečevanje pranja denarja in izogibanja plačilu davkov s strani gospodarskih družb in podjetnikov zadevne države v evropskih bankah;
23. izraža zaskrbljenost zaradi pomanjkanja skupnega razumevanja bistva sodelovanja med EU in državami vzhodnega partnerstva; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se EU pogosto obravnava kot donatorka, partnerske države pa kot prejemnice, medtem ko bi vse udeleženske morale opravljati dvojno vlogo; opozarja, da bi takšna predstava v javnosti lahko ustvarila nerealna pričakovanja družb vzhodnih partneric;
24. obžaluje, da se pogledi držav članic pogosto razlikujejo in da te ne sprejemajo skupnih stališč v odnosih do držav vzhodnega partnerstva in do dogodkov v teh državah; z

zaskrbljenostjo ugotavlja, da se države članice premalo zavedajo strateškega pomena sodelovanja in skupnega stališča do nekaterih vprašanj; poziva k temeljitemu pregledu evropske sosedске politike, zlasti do vzhodnih sosed, glede na nedavna dogajanja, pa tudi v smislu konkretnih in otipljivih ukrepov, zlasti kar zadeva državlјane držav vzhodnega partnerstva;

25. priporoča nadaljnjo krepitev večstranske ravni vzhodnega partnerstva za spodbujanje okolja sodelovanja, prijateljstva in dobrih sosedskih odnosov, ki bo podpiralo cilje političnega združevanja in zlasti gospodarskega povezovanja, ter spodbujanje večstranskih pobud za sodelovanje in skupne projekte, pa tudi nadaljnji napredek pri čezmejnem in regionalnem sodelovanju, zlasti na področjih, kot so promet, medčloveški stiki, okolje, varnost meja in zanesljiva oskrba z energijo, ter opozarja na velik pomen, ki ga EU v tem pogledu pripisuje parlamentarni skupščini Euronest; je prepričan, da bi se kljub temu morale nadaljevati dvostransko sodelovanje med EU na eni strani in partnerskimi državami na drugi, kjer je to mogoče;
26. poudarja, da bi si bilo treba močneje prizadevati za izmenjavo izkušenj na področju demokratičnih reform, pri čemer bi bilo treba črpati iz bogatih izkušenj evropskih držav pri procesu vzpostavljanja in varovanja demokratičnih ureditev, ki temeljijo na spoštovanju temeljnih vrednot in pravne države, zlasti v primeru držav članic, ki bi lahko gradile na svojih izkušnjah s pridruževanja EU in na tesnih odnosih z državami vzhodnega partnerstva, hkrati pa priznavati posebnosti posameznih držav, poudarjati pričakovane skupne koristi in dosegati ravnovesje med pogojenostjo in solidarnostjo, tudi v interesu nadaljnjega razvoja EU same; predlaga, da se preučijo možnosti za vzajemno učenje na politični in tehnični ravni, s čimer bi se povečala osveščenost in znanje o krepitvi demokracije in pravni državi;
27. meni, da bi morala biti EU bolj proaktivna pri spodbujanju partnerskih držav k boju proti kršitvam človekovih pravic; poziva države članice, naj izvajajo smernice EU glede zagovornikov človekovih pravic, in opominja, da lahko v primeru hudih kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin EU sama – v skladu s Pogodbama – razmisli o uvedbi omejevalnih ukrepov ali sankcij v okviru SZVP, vključno z embargom na orožje, prepovedjo izvoza opreme za notranjo represijo, omejitvijo vizumov ali prepovedjo potovanja za osebe, ki so neposredno ali posredno odgovorne za hude kršitve človekovih pravic ali zatiranje civilne družbe in demokratične opozicije oziroma katerih dejavnosti kako drugače resno spodkopavajo demokracijo ali pravno državo, ter zamrznitvijo njihovih sredstev in finančnih virov; poudarja potrebo po zagotovitvi, da so sankcije selektivne in ciljno usmerjene, da bi preprečili njihov vpliv na življenja navadnih državlјanov;
28. pozdravlja pozitiven zaključek vrhunskega srečanja v Vilni, parafiranje pridružitvenih sporazumov, ki vključujeta poglobljena in celovita sporazuma o prosti trgovini, z Republiko Moldavijo in Gruzijo, a obžaluje, da izid tega srečanja ni izpolnil vseh pričakovanj, in poziva k čimprejšnjem podpisu ter celovitemu, hitremu in učinkovitemu izvajanju pridružitvenih sporazumov, kjer je to primerno, s partnerskimi državami, da se podprejo modernizacija in reformni procesi v teh državah, zlasti na področjih, povezanih z utrjevanjem dobrega upravljanja, pravne države, varstva človekovih pravic in boja proti korupciji, ter da se podpira krepitev in modernizacija gospodarstev

partnerskih družb, pa tudi zakonodaja, naklonjena podjetništvu; poziva Evropsko službo za zunanje delovanje in Komisijo, naj opredelita območja in področja sodelovanja v okviru pridružitvenih načrtov, na katerih bi se izvajanje lahko začelo že v kratkem in srednjem roku;

29. obžaluje stalni pritisk Rusije na države vzhodnega partnerstva prek gospodarskih, političnih in vojaških orodji, saj ta zблиževanje med EU in temi državami dojema kot dejavnost, ki ogroža njene interese; poudarja, da je treba to problematiko obravnavati v pogovorih z Rusijo in da je med državami članicami EU potrebna resna razprava o novih načinih za tvorno vključevanje Rusije v pobude, ki odražajo skupne interese v kontekstu varne, stabilne in uspešne evropske soseščine, s čimer se preseže zastarelo in nevarno razmišljanje o območjih vpliva; poziva EU, naj sprejme konkretne ukrepe, vključno z ekonomsko pomočjo, poenostavitvijo trgovinskih ureditev, projekti za povečanje zanesljivosti oskrbe z energijo in za gospodarsko modernizacijo, da bi podprla države vzhodnega partnerstva v njihovih evropskih težnjah, ter naj sprejme skupno strategijo v odnosih do Rusije; nadalje poziva k odkritemu in odprtemu dialogu s tretjimi državami, da se maksimizirajo prizadevanja za razvoj sinergij, namenjenih koristim držav vzhodnega partnerstva;
30. opozarja, da bi cilji sodelovanja z državami vzhodnega partnerstva morali biti vzpostavitev tesnejšega strateškega partnerstva, krepitev medčloveških odnosov med EU in državami vzhodnega partnerstva, oblikovanje mrež družbenih vezi za nadaljnje vključevanje ter podpiranje modernizacije in proevropske usmerjenosti, ki obsegata več kot le stabilizacijo;
31. poudarja, da je treba v državah vzhodnega partnerstva povečati osveščenost o Evropski uniji; poudarja, da bi morale delegacije EU v državah vzhodnega partnerstva imeti ključno vlogo pri podpiranju kampanj za povečanje prepoznavnosti EU;
32. poziva k razvoju tesnejših odnosov med partnerskimi državami ter spodbujanju stabilnosti in krepitev večstranskega zaupanja; v zvezi s tem poudarja pomen razvijanja prave večstranske razsežnosti v vzhodnem partnerstvu, da se izboljšajo dobri sosedski odnosi, okrepi regionalno sodelovanje in presežejo dvostranska nesoglasja;
33. ponavlja svoje mnenje, da zamrznjeni konflikti ovirajo popoln razvoj vzhodnega partnerstva in še zaostrejejo sovraštvo, nestrpnost in napetost med narodi več držav vzhodnega partnerstva; ugotavlja pomen doseganja pravičnih rešitev in trajnega miru na temelju načel mednarodnega prava; v ta namen poziva vse strani, naj ustvarijo ugodne pogoje za mir, tako da se vzdržijo sovražne retorike in napeljevanja k vojni ter izvajajo ukrepe za krepitev zaupanja, s katerimi odpravljajo humanitarna, gospodarska in druga vprašanja na vseh straneh trenutnih ločnic; poudarja pomen regionalnega sodelovanja in pobud za utrjevanje zaupanja med stranmi; poudarja pomen krepitev načela dobrih sosedskih odnosov kot ključnega elementa za reševanje spora; izraža zaskrbljenost, ker prizadevanja in sredstva, ki jih je temu namenila EU, doslej niso zadostovala za doseg kakršnihkoli oprijemljivih rezultatov; poziva Komisijo, naj okrepi programe za utrjevanje zaupanja na konfliktnih območjih, da se obnovi dialog in olajšajo medčloveške izmenjave; poziva podpredsednico Komisije/visoko predstavnico in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj oblikujeta inovativne ukrepe in pristope,

vključno s strategijami odnosov z javnostmi, obravnavo pragmatičnih pobud ter neformalnimi stiki in posvetovanji, za podporo državljski kulturi in dialog med skupnostmi;

34. je mnenja, da sta udeležba in sodelovanje civilne družbe tako EU kot partnerskih držav velikega pomena za napredovanje politike o vzhodnem partnerstvu; poudarja, da sta udeležba in dejaven prispevek foruma civilne družbe vzhodnega partnerstva na vseh ravneh večstranske platforme zelo dobrodošla in bi ju bilo treba še bolj okrepiti;
35. meni, da je sodelovanje med organizacijami civilne družbe dobra podlaga za pristne stike med ljudmi, ki jih državne meje ne bi smele omejevati; priporoča tesnejše sodelovanje in usklajevanje med forumom civilne družbe vzhodnega partnerstva in ustreznim telesom v odnosih med EU in Rusijo;
36. meni, da bi morali biti instrumenti za sodelovanje natančno določeni, pri čemer je treba upoštevati razpoložljive instrumente in programe ter se osredotočiti zlasti na izobraževanje in akademske izmenjave; poziva k zagotovitvi dodatnih finančnih virov za izvajanje vzhodnega partnerstva in podpiranje reform, vodilnih pobud in projektov; poziva k polni udeležbi vseh šestih partnerskih držav vzhodnega partnerstva v programih Unije;
37. poudarja, da sta spoštovanje pravne države, vključno z vzpostavitvijo neodvisnega in učinkovitega sodstva, ter odvrčanje od korupcije v zasebnem in javnem sektorju bistvena za zaščito demokratičnih vrednot;
38. poudarja, da je korupcija v državah vzhodnega partnerstva še vedno močno razširjena in da je to velika težava, ki jo je treba odpraviti;
39. priznava učinke gospodarske krize na gospodarski razvoj držav vzhodnega partnerstva; poudarja pomen spodbujanja gospodarskega sodelovanja za napredovanje projekta vzhodnega partnerstva, med drugim s povečevanjem ozaveščenosti o kompleksnosti gospodarskih težav, spodbujanjem dobrega upravljanja v finančnem sektorju in sodelovanja z mednarodnimi finančnimi institucijami, uporabo sektorskega pristopa ter spodbujanjem zakonodaje, ki vodi v razvoj sektorja malih in srednjih podjetij; poudarja potrebo po sklenitvi in začasni uporabi razvitih in celovitih prostotrgovinskih območij kot glavnih orodij za posodobitev gospodarstev držav vzhodnega partnerstva in izhod iz finančne krize;
40. poziva k večjim prizadevanjem za krepitev poslovne razsežnosti vzhodnega partnerstva, vključno z izboljšanjem poslovnega okolja v partnerskih državah v korist lokalnih, regionalnih in evropskih malih in srednjih podjetij in družb ter s spodbujanjem poslovnih partnerstev med EU in vzhodnim partnerstvom;
41. vrh tega meni, da bi bila spodbujanje skupnih dejavnosti z drugimi strateškimi partnerji in sodelovanje v mednarodnih in evropskih organizacijah koristna za vse udeležence;
42. poudarja, da je treba spodbujati družbene in kulturne vezi ter tako moto EU „združena v raznolikosti“ prenesti v prakso;

43. poudarja pomen izmenjave informacij in kulturnih izmenjav med državami vzhodnega partnerstva in EU za izgradnjo sodobnih in dobro obveščenih družb ter spodbujanje evropskih vrednot;
44. poudarja pomembno vlogo Evropske ustanove za demokracijo v državah vzhodnega partnerstva, in sicer, da na hiter, učinkovit in prožen način krepi civilno družbo in spodbuja pravno državo ter spoštovanje človekovih pravic in da podpira ali razvija demokraciji naklonjena gibanja v državah, ki še niso opravile tranzicije v demokracijo oziroma so v procesu prehoda; poziva Komisijo, Evropsko službo za zunanje delovanje in države članice, naj delo Evropske ustanove za demokracijo podpirajo ter v celoti izkoristijo možnosti za sodelovanje in sinergije; v zvezi s tem odločno poziva EU in njene države članice, naj zagotovijo, da je za dejavnosti te ustanove na voljo ustrezno in stabilno financiranje;
45. meni, da EU – za izboljšanje sodelovanja med vzhodnimi partnerkami pri skupnih projektih – ne bi smela vsiljevati omejitve na en sam jezik, ampak bi morala spodbujati večjezičnost, zlasti v pobudah lokalnih oblasti ter civilnih in izobraževalnih pobudah;
46. poudarja pomen spodbujanja in podpiranja skupnih prizadevanj na področju raziskav in inovacij, vključno s programi izmenjav za študente, v virtualnih večjezičnih projektih, pri dialogu med kulturami, s skupnimi filmskimi produkcijami in skupnimi viri za literarne prevode, pri skupnih raziskavah dediščine nacizma, komunizma in totalitarnih režimov ter skupne zgodovine v Evropi, med drugim prek programa „Evropa za državljane“ in s spodbujanjem sodelovanja s platformo evropskega spomina in zavesti;
47. poziva k postopnemu razvoju skupnega prostora za znanje in inovacije, da se poveže več sedanjih področij sodelovanja v okviru raziskav in razvoja;
48. spodbuja nadaljnje približevanje predpisov na vseh področjih prometa in izvajanje prometnih infrastrukturnih projektov po celotnem prometnem omrežju vzhodnega partnerstva z obstoječimi programi in instrumenti EU, ob hkratnih prizadevanjih za tesnejšo udeležbo evropskih in mednarodnih finančnih institucij ter namenjanju prednosti projektom, ki izboljšujejo povezave z osrednjim omrežjem TEN-T;
49. poziva k razumevanju dejstva, da je vzhodno partnerstvo velikopotezen program, katerega rezultati utegnejo postati očitnejši na dolgi rok; poudarja, da je vzhodno partnerstvo resda deležno pogostih kritik, vendar je uspeh te pobude odvisen od zavzetosti in politične volje tako EU kot njenih vzhodnih sosed; poleg tega ugotavlja, da je bistveno, da so vsakršne kritike vzhodnega partnerstva konstruktivne in usmerjene v njegovo izboljšanje, ne pa diskreditacijo;
50. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Evropski službi za zunanje delovanje, Odboru regij, vladam in nacionalnim parlamentom držav vzhodnega partnerstva, Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) in Svetu Evrope.

OBRAZLOŽITEV

Dokument s predlogi za delovanje v prihodnje je nastal v posebnem času: med gospodarsko krizo v Evropi, po vrhu vzhodnega partnerstva v Vilni, ob koncu mandata 2009–2014 Evropskega parlamenta, ko se vloga slednjega poveča. EP bi zato moral predstaviti ambiciozen predlog, ki odraža našo odprtost in zavezanost razvoju evropskega projekta. Kriza nas v tem smislu ne bi smela omejevati, ampak bi nas morala spodbujati, da si prizadevamo za več kot le politično zavezo in se osredotočimo na državljane držav vzhodnega partnerstva, s poudarkom na politikah, ki bodo imele otipljive rezultate, kot je brezvizumski režim. EU bi se morala osredotočiti tudi na mladino in mlade voditelje, tako da bi jim zagotovila temelje za njihovo prihodnost v EU. Hkrati bi se morala osredotočiti na zanesljivo oskrbo z energijo ter na tem področju sodelovati z vzhodnimi partnericami. Dokument bi moral zagotoviti spodbudo za odločen politični pristop k razvoju vzhodnega partnerstva ter utreti pot našim zamislim.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	3.3.2014
Izid končnega glasovanja	+: 36 -: 2 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Bastiaan Belder, Elmar Brok, Mário David, Susy De Martini, Michael Gahler, Marieta Gianaku (Marietta Giannakou), Andrzej Grzyb, Takis Hadzigeorgiu (Takis Hadjigeorgiou), Anna Ibrisagic, Tunne Kelam, Andrej Kovačev (Andrey Kovatchev), Wolfgang Kreissl-Dörfler, Eduard Kukan, Krzysztof Lisek, Francisco José Millán Mon, María Muñiz De Urquiza, Ria Oomen-Ruijten, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Cristian Dan Preda, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Werner Schulz, Davor Ivo Stier, Charles Tannock, Nikola Vuljanić, Sir Graham Watson, Boris Zala
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Emine Bozkurt, Andrew Duff, Kinga Gál, Elisabeth Jeggle, Emilio Menéndez del Valle, Luis Yáñez-Barnuevo García
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Georges Bach, Zdravka Bušić, Carmen Fraga Estévez, Czesław Adam Siekierski, Wim van de Camp